

Statsråden

Stortingets familie- og kulturkomite
Ifølge liste

Deres ref

Vår ref
25/1398-6

Dato
9. mai 2025

Representantforslag 8:228 S (2024-2025) om bedre regulering av sosiale medier og større ansvarliggjøring av SoMe-gigantene

Jeg viser til representantforslag 228 S (2024–2025) fra stortingsrepresentantene Une Bastholm, Rasmus Hansson og Sigrid Zurbuchen Heiberg om bedre regulering av sosiale medier og større ansvarliggjøring av SoMe-gigantene. Saken er oversendt fra Kultur- og likestillingsdepartementet til meg, da hoveddelen av forslagene faller inn under mine ansvarsområder. Kultur- og likestillingsdepartementet og Barne- og familiedepartementet har bidratt med vurderinger av forslag 4, 5 og 7.

Forslag 1:

Stortinget ber regjeringen utarbeide forslag til en egen lov som regulerer sosiale medier, etter samme prinsipper som medieansvarsloven gjør for tradisjonelle medier. Lovforslaget må blant annet innebære at sosiale medier skal ha en ansvarlig redaktør i Norge som er juridisk ansvarlig for redaksjonelle beslutninger gjort ved utforming av algoritmer, visning av innhold og markedsføring på det sosiale mediet.

Innledningsvis vil jeg peke på at jeg deler de bekymringene som det gis uttrykk for i representantforslaget om regulering av sosiale medier og ansvarliggjøringen av de store plattformene. Det er en utfordring at noen få, store tek-selskaper har stor makt over både hva slags innhold som publiseres, og hva som blir fjernet. De store plattformene må i større grad ansvarliggjøres for innholdet som publiseres. Samtidig må vi sikre at grunnleggende demokratiske verdier, slik som ytringsfrihet og informasjonsfrihet, ikke begrenses eller på annen måte krenkes. Barn og unge er spesielt sårbare i møte med sosiale medier, og det er viktig å beskytte disse. Som representantene peker på, er sosiale medier en integrert del av

folks hverdag. Det er derfor viktig at befolkningen kan bruke disse tjenestene, uten å bli utsatt for falsk informasjon og svindelannonser.

Forordningen om digitale tjenester (DSA), som jeg jobber for å gjennomføre i Norge, regulerer disse utfordringene. DSA skal sikre et tryggere internett, og beskytte grunnleggende rettigheter med vekt på forbrukervern, personvern og ytringsfrihet. Formålet er å forebygge ulovlige og skadelige aktiviteter på internett og motvirke spredning av desinformasjon. DSA pålegger digitale plattformer plikter når det gjelder å fjerne ulovlig innhold, produkter og tjenester. Tek-selskapene må være mer åpne om tjenestene sine og om hvordan de fungerer. DSA regulerer både små og store tilbydere.

DSA inneholder flere tiltak for å beskytte barn og unge på nett, bl.a. forbud mot adferdsbasert markedsføring basert på profilering av mindreårige. DSA pålegger sosiale medier-plattformene en plikt til å begrunne hvis de stenger en konto eller fjerner/moderer innhold. Dette kan sammenlignes med varslingsplikten redaktører har etter medieansvarsloven, hvis brukergenerert innhold fjernes eller tilgangen til innholdet sperres fordi det anses ulovlig. DSA fastsetter også forbud mot såkalt «dark patterns», eller manipulativt design, som skal hindre at plattformer gjennom utforming av nettsider «lurer» brukerne til å samtykke til noe de egentlig ikke vil.

DSA skal håndheves delvis på nasjonalt og delvis på europeisk nivå. Kommisjonen fører tilsyn med de største plattformene. EU, med Kommisjonen i spissen, er bedre rustet til å håndheve regler overfor tek-gigantene enn det nasjonale myndigheter, herunder norske, vil være på egenhånd. Jeg arbeider med å få DSA gjennomført i norsk rett så raskt som mulig for å sikre større demokratisk kontroll over sosiale medier, og for at norske forbrukere og virksomheter sikres de samme rettighetene og den samme beskyttelsen på digitale plattformer som forbrukere i EU. Samlet mener jeg DSA vil løse mange av utfordringene representantforslaget tar opp, og at det derfor ikke er behov for en egen lov for sosiale medier da.

Forslag 2:

Stortinget ber regjeringen sørge for at alle sosiale medier som opererer i Norge med over 100 000 brukere, skal tilby sine brukere muligheten til å kunne verifisere seg selv, slik at brukere ser hvem som er verifisert og ikke. Verifikasjonsprosesser skal innhente så lite informasjon som mulig ut over å stadfeste folks identitet.

Det er i dag en stor utfordring med falske kontoer i sosiale medier som har som formål å lure brukere, misbruke personopplysninger og spre svindel. Vi er enig med forslagsstillerne at slike verifikasjonsprosesser kan bidra til å minke andelen falske kontoer. Det er likevel viktig at verifiseringsløsninger innhenter så lite informasjon som mulig av hensynet til personvernet og ytringsfriheten.

DSA skjerper kravene til digitale markeds plasser ved å innføre tiltak for å hindre ulovlig aktivitet, for eksempel gjennom reglene etter «Kjenn din bedriftskunde»-prinsippet, som skal

sikre sporing av selgere på nett. Dette innebærer at plattformene må innhente og verifisere viktig informasjon fra næringsdrivende/tredjeparter som selger produkter eller tilbyr tjenester via plattformen sin. Denne informasjonen inkluderer navn og kontaklinformasjon, kopi av gyldig ID og evt. organisasjonsnummer, hvis den næringsdrivende er registrert i offentlig register. I tillegg skal det gis en egenerklæring fra den næringsdrivende om at de forplikter seg til å tilby produkter eller tjenester som er i samsvar med EU-lovgivningen. Dette kravet vil bidra til å motvirke svindelannonser på nett.

Dessverre finnes det i dag ingen fullgode tekniske løsninger for verifikasjon på tvers av landegrensene. DSA vil som nevnt bidra til å motvirke ulovlig aktivitet på nett, og skal løse en stor del av utfordringene med falske kontoer og svindel, og vil med andre ord være et viktig bidrag til å gjøre også sosiale medier mindre attraktivt for uønsket aktivitet.

Når det gjelder verifikasjon, pågår det også et arbeid i EU for å håndheve forbudet i DSA mot adferdsbasert markedsføring rettet mot mindreårige. Her er det nødvendig å ha en god ordning for å verifisere at brukere har den alder hen opplyser om. Dette er også relevant for arbeidet med en aldersgrense på sosiale medier i Norge. Her er det behov for et samarbeid med EU for å finne løsninger som også virker over grenser, og Norge følger tett med på EUs arbeid med verifikasjonsløsninger. Vi mener derfor det er hensiktsmessig å først se hvordan DSA virker og slår ut, samt resultatet av arbeidet på aldersverifikasjon, når vi vurderer løsninger på dette området.

Forslag 3:

Stortinget ber regjeringen sørge for at alle sosiale medier som opererer i Norge med over 100 000 brukere, skal ha reelle representanter og kundeservice i Norge som myndigheter og brukere av sosiale medier kan komme i kontakt med ved behov.

Jeg er enig med forslagsstillerne i at det er viktig at brukerne kan komme i kontakt med tek-selskapene når de ønsker det. DSA legger til rette for dette ved at brukerne vil få konkrete steder å henvende seg om de ønsker å klage på et tek-selskap eller en nettbasert tjeneste fra for eksempel Meta eller TikTok. De skal få beskjed hvis innhold som de har lagt ut fjernes og kan protestere mot urettmessig fjerning av innhold til plattformer. De har også krav på å få en begrunnelse for hvorfor en konto har blitt stengt eller innhold fjernes/endres. Forbrukerne får tre klagemuligheter:

1. De skal kunne kontakte aktørene på en enkel måte hvis kontoen deres blir fjernet eller sperret eller hvis de opplever at noen utgir seg for å være dem.
2. De skal kunne klage til den nasjonale koordinatoren, som vil føre tilsyn med DSA i samarbeid med andre utpekte myndigheter.
3. De kan ta kontakt med en egen uavhengig klageinstans, som skal pekes ut av den nasjonale koordinatoren.

Når det gjelder kontakt mellom tek-selskapene og myndigheter, så må tilbydere etter DSA, som ikke har et etableringssted i EU/EØS, peke ut en juridisk representant i en av medlemsstatene der de tilbyr sine tjenester. Den juridiske representanten skal blant annet

håndtere kontakten med nasjonale myndigheter og Kommisjonen i alle spørsmål som gjelder mottakelse, overholdelse og håndheving av beslutninger. Jeg mener på denne bakgrunnen at brukernes og myndighetenes behov for å komme i kontakt med sosiale medier-plattformer vil bli godt dekket gjennom DSA, og at gjennomføringen av DSA i norsk rett vil ivareta behovet som ligger til grunn for forslaget.

Forslag 4:

Stortinget ber regjeringen stille krav om at alle sosiale medier som opererer i Norge med over 100 000 brukere, skal ha et organ for uavhengig faktasjekk av falsk og villedende informasjon. Et slikt organ kan enten være drevet av brukere eller plattformene selv, eller begge deler.

Feil- og desinformasjon spres raskt på sosiale medier. Ulike former for merking av innhold som er faktasjekket kan bidra til å hjelpe folk i å vurdere hvorvidt innholdet er troverdig eller ikke. Det kan også bidra til å redusere spredning av åpenbart feilaktige påstander eller svindelforsøk. Informasjon som er villedende snarere enn feilaktig, er det vanskeligere både å vurdere og konkludere med. Faktasjekk av et sosialt medium vil derfor alltid måtte være et supplement til den enkeltes egne, kritiske vurdering av innholdet. DSA gir de store plattformene en plikt til å identifisere og redusere risiko for «negative effekter på den offentlige samtalen og valgprosesser», noe som vil bidra til å motvirke desinformasjon.

I tillegg finnes Bransjenormen mot desinformasjon, som er integrert i DSA, som et begrensende tiltak for å motvirke negative effekter, særlig knyttet til feil- og desinformasjon, for den offentlige samtalen. Sosiale medieplattformer som har sluttet seg til bransjenormen, skal rapportere på effekten av tiltakene to ganger i året. Bransjenormen omfatter tiltak for å dempe spredningen av feil- og desinformasjon, redusere annonseinntektene til desinformasjonsaktører, begrense inautentisk atferd (opprettelse av falske kontoer som bevisst kommunikasjonstaktikk) og KI-genererte innlegg og kontoer, og merke faktasjekket innhold. Medietilsynet publiserer vurderinger av plattformenes etterlevelse av tiltakene i Norge på sine nettsider, med en visualisering som gjør det mulig å følge utviklingen over tid.

Jeg mener derfor vi allerede har flere tiltak som skal motvirke feil- og desinformasjon, og at et krav om at alle sosiale medier av en viss størrelse skal ha et eget organ for faktasjekk derfor ikke er et hensiktsmessig tiltak nå.

Forslag 5:

Stortinget ber regjeringen sørge for at markedsføring på sosiale medier overfor brukere under 18 år strammes inn på, og at det kun kan markedsføres produkter og tjenester som er til bruk for mindreårige.

Det er allerede iverksatt tiltak som skal styrke barns beskyttelse mot digital markedsføring. Barne- og familiedepartementet har lagt frem Prop. 119 L (2024–2025) om endringer i markedsføringsloven mv. I proposisjonen foreslås det at Forbrukertilsynet skal få hjemmel til å ilegge overtredelsesgebyr for brudd på god markedsføringsskikk overfor barn. Hvis

forslaget vedtas av Stortinget, vil Barne- og familiedepartementet sette det raskt i kraft. Dette vil bidra til å styrke barns beskyttelse mot ulovlig markedsføring, herunder i sosiale medier. Forbrukertilsynets bevilgning er i 2025 økt med 2,5 millioner kroner for å styrke barns forbrukervern i digitale medier, og Barne- og familiedepartementet arbeider med oppfølging av et forslag som har vært på høring om en ny bestemmelse i markedsføringsloven, for å særlig verne barn mot markedsføring i sosiale medier og spill.

Jeg mener vi må avvente Stortingets behandling av barne- og familieministerens forslag, og også effekten av det som blir vedtatt, før vi vurderer behovet for ytterligere regulering.

Forslag 6:

Stortinget ber regjeringen utrede et forbud mot overvåkningsbasert markedsføring på sosiale medier.

DSA, som jeg vil innføre i Norge så raskt som mulig, inneholder allerede et forbud mot adferdsbasert markedsføring mot barn, i tillegg til et forbud mot adferdsbasert markedsføring basert på noens sensitive personopplysninger som for eksempel opplysninger om legning, etnisitet og religion. Når det gjelder et generelt forbud rettet mot voksne, er dette langt på vei sammenfallende med anmodningsvedtak nr.196 (2022–2023), som jeg har til vurdering. Jeg mener det er naturlig å se dette anmodningsvedtaket i sammenheng med gjennomføringen av DSA. Jeg mener derfor at det ikke er behov for at Stortinget fatter ytterligere vedtak om dette temaet.

Forslag 7:

Stortinget ber regjeringen sikre at sosiale medier-plattformene har plikt til å gi innsyn i algoritmer til relevante myndighetsorganer, slik som Datatilsynet, og at myndighetene kan pålegge endring av algoritmer med stort skadepotensial knyttet til radikalisering, polarisering og spredning av desinformasjon.

Algoritmene legger premissene for hvilket innhold den enkelte blir eksponert for på sosiale medier. Det er flere eksempler som indikerer at algoritmene favoriserer visse typer innhold over andre. Offentligheten bør ha kunnskap om disse mekanismene, blant annet for å kunne avdekke uheldige konsekvenser. DSA gir Europakommisjonen innsyn i algoritmer og maskinlæringsmodeller som ligger til grunn for plattformenes innholdsmoderering og anbefalingssystemer. Det er etablert et europeisk algoritmetilsyn (European Centre for Algorithmic Transparency – ECAT) for dette. Nasjonal kommunikasjonsmyndighet vil som koordinator være det nasjonale kontaktpunktet opp mot EUs organer i dette arbeidet.

Med DSA får sosiale medier-plattformene også en plikt til å foreta risikovurderinger av sine algoritmesystemer. De må identifisere, analysere og vurdere såkalte systemrisikoer knyttet til blant annet spredning av ulovlig innhold og negative virkninger for grunnleggende rettigheter som ytrings- og informasjonsfrihet. Når plattformene gjør denne risikovurderingen, skal de særlig ta hensyn til om utformingen av deres anbefalingssystemer og andre relevante

algoritmesystemer påvirker noen av disse systemrisikoene. Dermed mener jeg at tilsyn med sosiale medier-plattformenes algoritmer vil bli godt regulert gjennom DSA.

Forslag 8:

Stortinget ber regjeringen sørge for at Datatilsynet får større handlingsrom til å bøtelegge og stille krav overfor sosiale medier som bryter loven direkte selv eller tilrettelegger for lovbrudd, f.eks. gjennom at de godkjenner svindelannonser.

Forslaget referer til «sosiale medier som bryter loven». Jeg tolker dette slik at det er snakk om en ny lov som regulerer sosiale medier. Her viser jeg til svaret under forslag nr. 1 om at DSA er det regelverket som vil regulere sosiale medier i Norge. Under DSA vil Nasjonal kommunikasjonsmyndighet (Nkom) være koordinator og det primære nasjonale kontaktpunktet overfor offentligheten, andre medlemsstaters koordinatore og EU-organene. Nkom skal sikre en ensartet anvendelse av regelverket i Norge, og vil med andre ord ha den rollen som forslagsstillerne foreslår å legge til Datatilsynet. Datatilsynet vil være tilsynsmyndighet i saker som berører personvern, mens Medietilsynet vil være tilsynsmyndighet i saker som berører deres kjerneområder, som ulovlig innhold, barns sikkerhet på nett, desinformasjon, valgmanipulasjon og ytringsfrihet på sosiale medier. Forbrukertilsynet vil være tilsynsmyndighet i saker som berører forbrukervern. Jeg anbefaler derfor ikke at dette forslaget følges opp videre.

Forslag 9:

Stortinget ber regjeringen sørge for at sosiale medie-selskaper som opererer i Norge, sørger for at alle brukere får mulighet til å si endelig nei til notifikasjoner de ikke ønsker, og at plattformene avslutter bruk av gjentakende notifikasjoner som brukere får opp etter å allerede ha trykket på disse.

Slik jeg tolker forslaget, gjelder dette sosiale medie-selskaperes bruk av bannere, pipelyder og andre typer varsler for å oppfordre brukere til å engasjere seg. Slike notifikasjoner kan inkludere varsler om venners aktivitet, andre brukeres nye innlegg, eller varsler om å engasjere seg i innhold. Så vidt jeg vet, har de fleste sosiale mediene per i dag funksjoner som lar brukerne velge bort det som vanligvis er standardinnstillinger, og brukere kan også velge å slå av alle varsler for en gitt app i innstillingene på smarttelefonen sin. Dermed mener jeg at det ikke er behov for å følge opp dette forslaget.

Forslag 10:

Stortinget ber regjeringen utrede tiltak for å pålegge sosiale medier-plattformene å gi brukere større tilgang til å påvirke hva som kommer opp i egen feed, slik at de lettere kan unngå innhold som ikke er relevant for dem.

På sosiale medier blir brukernes aktivitet sporet i detalj. Brukerne blir profilert ut fra blant annet informasjon om hvor de befinner seg, hva slags innhold de viser interesse for og hva de legger ut. Personprofilene brukes så for markedsføringsformål – det vi kaller adferdsbasert markedsføring. EUs forordning om digitale markeder (DMA) vil bidra til å gi

deg som bruker av sosiale medier større tilgang til å påvirke hva som kommer opp i egen feed. DMA er sammen med DSA en del av EUs plattformregulering og skal, i likhet med DSA, gjennomføres i norsk rett.

DMA skal bidra til mer rettferdig konkurranse mellom store og små plattformer som tilbyr tjenester på internett, og skape større mangfold i markedet. Målet er å tøyne det man ofte kaller «portvoktere», det vil si de aller største tek-selskapene, som Meta, Google m.fl. Portvokterne er underlagt et sett med påbud og forbud, og får blant annet ikke sammenstille personopplysninger eller data på tvers av ulike tjenester eller plattformer med mindre brukeren har gitt eksplisitt samtykke til det. Her viser jeg til Metas «pay or okay»-løsning, som innebar at brukerne enten måtte betale for å unngå innsamling av opplysninger om dem, eller samtykke til datadeling hvis de ville fortsette å bruke Facebook og Instagram gratis. Dette mener EU er et brudd på DMAs regel om å ikke sammenstille personopplysninger eller data på tvers av ulike tjenester eller plattformer med mindre brukeren har gitt eksplisitt samtykke. Kommisjonen har nylig bøtelagt Meta for dette forholdet. En gjennomføring av DMA i norsk rett vil være et godt tiltak for brukeres tilgang til å påvirke hva som kommer opp i egen feed. Jeg mener dermed at det ikke er behov for å vedta dette forslaget.

Forslag 11:

Stortinget ber regjeringen vurdere å stille strengere krav til synlighet rundt hvem som står bak annonser på sosiale medier, slik at det blir enklere for brukere å forstå hva som er annonser og hva som er formålet med disse.

DSA inneholder regler om reklame, bl.a. for å sikre at reklame er gjenkjennelig som reklame. Plattformene må også identifisere hvem det reklameres på vegne av og de må opplyse om de viktigste parametrene som benyttes for å målrette reklame. Jeg mener derfor at det ikke er behov for dette forslaget da DSA vil bidra til synlighet rundt hvem som står bak annonser på sosiale medier.

Forslag 12:

Stortinget ber regjeringen stille krav til sosiale medie-selskaper som opererer i Norge med mer enn 100 000 brukere, om at persondata ikke skal selges til statlige aktører, eller til bedrifter som videregir informasjon til statlige aktører.

Bruk av personopplysninger er regulert i personopplysningsloven og personvernforordningen. Enhver behandling av personopplysninger, slik som å selge dem, krever et rettslig grunnlag. Kravet til rettslig grunnlag er uttømmende regulert i personvernforordningen. Regelverket er generelt og skiller ikke mellom utlevering av personopplysninger til statlige aktører eller andre. Det er i utgangspunktet virksomheten selv som må vurdere om den har rettslig grunnlag for salg av personopplysninger. En tilsynsmyndighet eller domstol vil kunne overprøve selskapenes vurdering av hva som er en lovlig utlevering. Dermed er det ikke behov for å følge opp dette forslaget da det er regulert i personvernregelverket.

Forslag 13:

Stortinget ber regjeringen sørge for at sosiale medier-plattformenes bruk av KI er i tråd med norsk lovverk, og at plattformene pålegges å merke alt innhold som er KI-generert, tydelig overfor brukere.

Jeg jobber for tiden med å gjennomføre EUs forordning om kunstig intelligens (KI-forordningen) i norsk rett. Planen er å sende et høringsnotat på offentlig høring sommeren 2025. Jeg tar sikte på at forordningen begynner å gjelde i Norge fra sensommeren 2026, omtrent samtidig som hoveddelen av forordningen gjelder i EU-medlemsstatene. KI-forordningen bidrar til trygg og forsvarlig utvikling og bruk av KI, også med hensyn til sosiale medier. Den gjelder for ulike aktører i KI-verdikjeden, og har en risikobasert tilnærming. Kravene blir strengere i takt med risikonivået.

KI-forordningen stiller krav til transparens for visse KI-systemer. Dette omfatter for eksempel krav til merking av bilde, video, lyd og tekst som er syntetisk generert av et KI-system, og krav til informasjon om lyd, bilde- og videoinnhold som er en dypforfalskning (*deep fake*). Videre er det krav til informasjon når det gjelder KI-systemer som er laget for direkte interaksjon med enkeltpersoner. Dagens teknologinøytrale regelverk, og kravene i KI-forordningen sammen med kravene i DSA, som skal bidra til tryggere internettplattformer, vil samlet gi god beskyttelse på sosiale medier. I tillegg finnes det en rekke teknologinøytrale regler som gjelder for sosiale medie-plattformers bruk av KI. Jeg mener derfor at det ikke er ønskelig å vurdere ytterligere tiltak før vi har sett effekten av de reglene jeg nå holder på å gjennomføre i norsk rett.

Forslag 14:

Stortinget ber regjeringen sikre at sosiale medier-plattformene gjør det valgfritt for brukere å la deres aktivitet og informasjon brukes til opplæring av KI-verktøyene til plattformene.

Bruk av innhold på sosiale medieplattformer, herunder brukernes aktivitet, innlegg og andre personopplysninger, til opplæring av KI-verktøy er omfattet av personopplysningsloven og personvernforordningen. Regelverket setter rammene for om, og eventuelt når, bruk av personopplysninger til opplæring av KI-verktøy er lovlig.

Det europeiske personvernrådet har vurdert at personvernforordningen åpner for at sosiale medier-plattformer, på gitte vilkår, kan bruke personopplysninger til å trene KI-modeller dersom formålet med behandlingen har en «berettiget interesse». Det følger av personvernforordningen at brukerne kan ha rett til å protestere mot slik behandlingen av personopplysninger. Jeg mener derfor at den valgfriheten som forslagsstillerne etterlyser allerede i dag følger av personvernregelverket, og at ytterligere regulering ikke er nødvendig.

Oppsummert mener jeg at det samlet sett ikke vil være behov for å følge opp forslagene i representantforslaget, da DSA, men også annet regelverk, i stor grad vil svare ut problemstillingene og utfordringene som stortingsrepresentantene tar opp.

Med hilsen

A handwritten signature in blue ink, reading "Karianne Tung". The signature is written in a cursive, flowing style.

Karianne Oldernes Tung